

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ KULLANIM DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Mustafa YAĞCI

Yrd. Doç. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, mustafayagci06@gmail.com

Murat IŞIK

Sakarya Üniversitesi, isikmurat06@gmail.com

ÖZET

Günümüzde, sosyal ağ sitelerine olan ilgi çıç gibi büyümektedir. Sosyal ağ siteleri farklı amaçlar için kullanılmakta ve insanların hayatlarını etkilemektedir. Bu siteler, insanların iletişimini, aile içi etkileşimini, iş profilini, öğrenme sürecini, öğrenme etkinliklerini ve bu gibi birçok alanın yeniden şekillenmesine neden olmuştur. Günümüzde milyonlarca insan sosyal ağlar üzerinde iletişim kurmakta ve birbirleriyle çeşitli şekillerde etkileşimde bulunmaktadır. Bu denli yaygınlaşan sosyal ağlar, aile içi iletişimlerde de değişik sonuçlar doğurmaktadır. Bu çalışmada Ortaöğretim düzeyi öğrencilerinin İnternet ve Sosyal Ağ Kullanım sıklıkları ve bazı değişkenler (cinsiyet, sınıf) ile bu alışkanlıklar arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca ailenin eğitim düzeyi ile internet ve sosyal ağ kullanım süreleri ve ailenin çocukları ile ilgilenme süreleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin internet ve sosyal ağ kullanım sürelerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, sınıf değişkenine göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca eğitim düzeyi düşük olan anne-babanın internet ve sosyal ağ kullanım sürelerinin diğer anne-babalara göre daha az olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Sosyal Ağlar, Aile içi İletişim.

EXAMINING FREQUENCY OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' USE OF INTERNET AND SOCIAL NETWORKS

ABSTRACT

Nowadays, interest on social network sites (SNS) is still growing. SNS are used for different purposes and they affect people's life in different ways. SNS has led to remodelling many areas like communication, family interaction, business profile and learning process & method. Today, millions of people communicate on social networks and they interact with each other in various ways. In this study, frequency of secondary school students' use of internet and social networks and the relationship between this frequency and some variables (gender, grade etc.) were examined. In addition, educational status of the family and the relationship between this frequency and time a family spends for the child were examined. According to the results, there are statistical differences between usages of Internet & Social Networking and gender & age although there is no significant difference between usages of Social Networking and student class.

Keywords: Internet, Social Networks, family communication.

1. GİRİŞ

Hemen hemen toplumun her kesiminden büyük bir kullanıcı kitlesine sahip olan sosyal medya, insanların çeşitli sosyal ihtiyaçlarını karşılarken bir takım olumsuz yönleri ile de eleştirilmektedir. Yeni iletişim ortamlarının gelişmesi, her kesimden bilgi iletişim teknolojilerine olan ilginin artması, sosyal medyanın gücünü arttırmakta, sosyalleşme kavramına da yeni bir boyut kazandırmaktadır (Vural & Bat, 2010).

İnsanlık tarihi boyunca hep var olan iletişim artık yeni bir boyut kazanmıştır. Hızla değişen teknoloji, giderek artan istek ve ihtiyaçlar birtakım iletişim araçlarının gelişmesini sağlamıştır. Bu iletişim araçları artık günümüzde iyice popüler olan internet ve internet üzerinden sosyal paylaşım ağlarıdır. İnsanlar internet ve sosyal ağlar sayesinde yeni iletişim fırsatları keşfetmişler ve kullanmaya başlamışlardır (Solmaz, Tekin, Harzem, Demir, 2013). Toplumun her kesiminden insanlar internet ve sosyal ağ sitelerinde çok fazla zaman geçirmektedir. Her geçen gün sosyal ağ kullanıcı sayısı artmakta ve insanlar bu sosyal paylaşım sitelerini çok farklı amaçlar için kullanmaktadır. Kaplan ve Haenlein (2010), internet kullanıcılarının %75'inin sosyal ağları kullandığını belirtmektedir. İnsanlar düşüncelerini, durumlarını ve aktivitelerini sosyal medya sayesinde zahmetsiz ve çok hızlı bir şekilde (Pontin , 2007) çok büyük kitleler ile paylaşabilmekte ve insanların görüşlerini alabilmekteler. Ayrıca son yıllarda, sosyal medya ortamları bilgi işleme (Dodds, Watts, Sabel, 2003), her hangi bir konu üzerinde arama yapma (Kleinberg, 2000), sosyal etkileşimi artırma (Valente, 1995) konularında büyük ilgi noktası haline gelmiştir (Kossinets, Watts, 2006).

Barnes (1954) sosyal ağları birbirleri ile etkileşimde bulunan bireyler olarak tanımlamaktadır. Mayfield'e (2010) göre sosyal medya; en yeni fikirlerden biri olan ve çeşitli fırsatlar sunan çevrimiçi medyanın yeni bir türüdür (Akt: (Vural, Z. B. A., Bat, M., 2010)). Laireite ve Baumann'a (1992) göre sosyal ağların yapısal (sosyal ağ kullanıcı sayısı, kullanıcılar arası ilişki türü vs.) ve içeriksel (ilişki memnuniyeti, üyeler arasındaki bağın sürekliliği vs.) olmak üzere iki tür özelliği vardır. Murray ve Waller'e (2007) göre ise sosyal ağlar insanların birbiri ile iletişimine ve etkileşimine olanak sağlayan sanal topluluklardır.

Dünyada, internet ortamında en hızlı büyüyen ve en popüler olan siteler sosyal ağ siteleri olmuştur (Boyd, Ellison, 2008). İnternet üzerindeki sosyal ağ siteleri tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de son yıllarda giderek popüler hale gelmiştir. Sosyal ağ sitelerinden en çok kullanılanı ve en büyük olanı, Şubat 2004'te geliştirilen Facebook tur (Dewan, Kumaraguru, 2015). Facebook'un bugün toplam kullanıcı sayısı dünyada 1 milyar 250 milyona ulaşmıştır. 2015 yılı mart ayı itibarı ile Türkiye 40 milyonun (Vikipedi, 2015) üzerinde kullanıcı sayısı ile ülke sıralamasında yedinci sırada yer almaktadır. 2014 Nisan ayı itibarı ile Ülkemizde %63.5'i erkek, %44.1'i kadın olmak üzere 16-74 yaş grubu bireylerde internet kullanım oranı %53.8'dir (TÜİK, 2014). TÜİK (2014) verilerine göre 2014 Nisan ayı itibarı ile Türkiye genelinde internet erişimi olan hanelerin oranı %60.2 iken, sosyal medya amaçlı internet kullanım oranı ise %78.8'dir.

Hamid ve arkadaşları (2009) çevrimiçi sosyal ağı "sosyal teknolojiler sayesinde bir grup insan tarafından kullanılan etkinlikler bütünü" olarak tanımlamışlardır. Sosyal ağlar günümüz toplumunu etkilemekte (Kemp, Kleinberg, Tardos, 2015) ve insanların bazı davranışlarını değiştirmektedir (Gülbahar, Kalelio, Madran, 2010).

Araştırmalar orta öğretim düzeyindeki kız ve erkeklerin aynı şekilde, aynı sosyal ağları kullandığını gösterse de, kullanım amaçları farklılaşmaktadır (Lenhart ve Arkadaşları, 2007) (Gross, Juvonen, Gable, 2002) (Joiner, Gavin, Duffield, 2005); erkekler genelde eğlence ve video amaçlı kullanırken, kızlar genelde ilişkisel yazılar ve içeriklerle ilgilenmektedir (Barker, 2009). Ellison ve arkadaşları (2007) yaptığı bir araştırmada lisans öğrencilerinin %94'ünün, 150-200 kişiden oluşan arkadaş listeleri ile Facebook kullanıcıları olduğunu ve her gün 10-30 dakikalarını bu sitede harcadıklarını belirtmiştir. Vural ve Bat (2010) Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri ile yaptıkları bir araştırmalarında öğrencilerin neredeyse tamamının internet kullandığını ve sosyal ağlara büyük ilgi duyduklarını ve internette geçirdikleri zamanın çoğunu sosyal ağlarda geçirdiklerini belirtmişlerdir. Yine aynı şekilde; Tektaş (2014) Meslek Yüksekokulu öğrencileri ile yaptığı bir araştırmasından öğrencilerin internette geçirdikleri zamanın çoğunu sosyal ağlarda harcadıklarını ve ilgilerinin sosyal ağlarda yoğunlaştığı sonucunu çıkarmıştır. Bu da sosyal ağın her alanda ne denli güçlü etkilerinin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda sosyal ağların eğitim, iletişim, pazarlama gibi alanlarda etkili bir şekilde kullanılması pozitif geri dönütler sağlayabilir. İnsanlar zamanının çoğunu internet, sosyal ağ siteleri gibi sanal ortamlarda geçirdiği için Vural ve Bat'ın da (2010) belirttiği gibi, sosyal ağlar günlük hayatın niteliğini artırmakla beraber, kişilerin özel hayatlarını deşifre etmesi nedeniyle eleştiri konusu da olmaktadır. Özbay (2015) Matematik Öğretmenliği bölümü öğrencileri ile yaptığı bir çalışmada; sosyal ağ kullanımının çok yaygın olduğunu fakat sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımının etkin olmadığını belirtmiştir. Sosyal ağların kullanımı alışkanlık ve hatta ondan öte bağımlılık yaptığı için insanlar bu tür olumsuz etkilerini fark edememekte ve kullanım süreleri her geçen gün artmaktadır.

Her geçen gün kullanıcı sayısı artan ve hedef kitlesi genişleyen sosyal medya artık hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Günlük yaşantımızın neredeyse vazgeçilmezlerinden biri haline gelen sosyal medyanın etkisinin araştırıldığı bu çalışmada; Kırşehir ilinde 5 farklı Ortaöğretim kurumunda 5, 6, 7 ve 8. sınıflara devam eden öğrencilerin İnternet ve Sosyal Ağ Kullanım süreleri ve bazı değişkenler (cinsiyet, sınıf) ile bu alışkanlıklar arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca ailenin eğitim düzeyi ile internet ve sosyal ağ kullanım süreleri ve ailenin çocukları ile ilgilenme süreleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ortaöğretim düzeyinde 5, 6, 7 ve 8. sınıflara devam eden öğrencilerin internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarını cinsiyet ve sınıfa göre inceleyerek öğrencilerin sosyal medya kullanım profillerini çıkararak bu bilgiler doğrultusunda bir takım değerlendirmeler yapmaktır. Ayrıca ailenin eğitim düzeyi ile internet ve sosyal ağ kullanım süreleri ve ailenin çocukları ile ilgilenme süreleri arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir:

- 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin ve ailelerinin İnternet ve Sosyal Ağ kullanım alışkanlıkları nelerdir?
- Ortaöğretim düzeyi öğrencilerinin İnternet ve Sosyal Ağ kullanım alışkanlıkları ile cinsiyet ve sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Anne ve babanın İnternet ve Sosyal Ağ kullanım alışkanlıkları çocukları ve çocuklarının sorunları ile ilgilenmelerini etkilemekte midir?

2. YÖNTEM

Ortaöğretime devam eden öğrencilerin internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarının belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Var olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlayan tarama modellerinde araştırmaya konu olan durum kendi koşulları içinde ve olduğu gibi sunulmaya çalışılır (Karasar, 2009)(Büyüköztürk ve Arkadaşları, 2010).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini Şehit Dr. Ulucan Dayan Ortaokulu, 24 Aralık Ortaokulu, Aşıkpaşa Ortaokulu, Prof. Dr. Erol Güngör Ortaokulu ve Yenice İmam Hatip Ortaokulu olmak üzere toplam 5 ortaokulda öğrenim gören toplam 208 öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 1. Ortaöğretim Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Değişken	Özellik	f	%
Cinsiyet	Erkek	99	52,4
	Kadın	109	47,6
Sınıf	5.sınıf	51	24,5
	6.sınıf	23	11,1
	7.sınıf	97	46,6
	8.sınıf	37	17,8
Aile Gelir Durumu	0-500	20	10,1
	500-1000	55	27,8
	1000-1500	41	20,7
	1500-2000	41	20,7
	2000 ve üzeri	39	19,7
Toplam		208	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin özellikleri incelendiğinde, cinsiyet bakımından kadın (% 47.6) ve erkeklerin (% 52.4) neredeyse aynı sayıda olduğu, sınıf düzeyinde en fazla katılımın %46,6 ile 7. sınıf öğrencilerine ait olduğu ve ailenin gelir durumuna göre incelendiğinde ise gelir durumu 0-500 arasında olanların %10,1'lik bir orana, 500-1000 arasında olanların %27,8'lik bir orana diğer kategoride olanların ise hemen hemen aynı yüzdelik dilimlerde olduğu görülmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla kişisel bilgi formu, sosyal ağı ve öznel normları ölçmek için hazırlanmış soru formu uygulanmıştır. Kişisel bilgi formu katılımcıların yaşları, cinsiyetleri, sosyo-ekonomik düzeyleri, aile eğitim durumları ve ebeveynlerin sosyal ağ kullanımına ilişkin sorulardan oluşmaktadır. Sosyal ağ formu ise katılımcıların sosyal ağları kullanım amaçlarını ölçmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı 1. Döneminde Kırşehir ilinde bulunan 5 ortaokuldan toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizi için SPSS 20 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sürecinde; betimsel istatistikler olarak frekans (f), yüzde (%), ortalama (X) ve standart sapma (Ss) değerleri, açıklayıcı istatistik tekniklerinde ise t testi ve One Way testleri kullanılmıştır.

3. BULGUAR

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen verilere uygulanan istatistik analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Öğrencilerin Günlük İnternet Kullanım Süreleri İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişki

Tablo 2. Ortaöğretim öğrencilerinin Günlük İnternet Kullanım Sürelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	S	t	p
İnternet kullanımı	kız	109	1,89	1,82	-3,26	0,01
	erkek	99	2,80	2,20		

Tablo2'den öğrencilerin günlük internet kullanım sürelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmaktadır ($t=-3.26$; $p<.05$). Erkek öğrencilerin internet kullanım süreleri (2.80) kız öğrencilerin internet kullanım sürelerine (1.89) göre daha yüksek bir ortalamaya sahiptir. Buna göre öğrencilerin cinsiyetleri internet kullanım sürelerini etkilemektedir.

Öğrencilerin Günlük Sosyal Ağ Kullanım Süreleri İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişki

Tablo 3. Ortaöğretim öğrencilerinin Günlük Sosyal Ağ Kullanım Sürelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	S	t	p
Sosyal ağ kullanımı	kız	109	1,46	2,22	-1,97	0,05
	erkek	99	1,98	2,01		

Öğrencilerin günlük sosyal ağ kullanımlarında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını belirlemek için yapılan ilişkisiz örneklem t testi sonuçları incelendiğinde anlamlı bir farklılaşma olduğu anlaşılmıştır ($t=-1.97$; $p>=.05$). Buna göre öğrencilerin sosyal ağ kullanımları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin Günlük İnternet Kullanım Süreleri İle Sınıf Düzeyleri Arasındaki İlişki**Tablo 4.** Öğrencilerin Günlük İnternet Kullanım Sürelerinin Sınıflara Göre ANOVA Sonuçları

	Sınıf	N	X	S	t	p
İnternet Kullanımı	5.sınıf	51	1,90	1,95	2,09	0,10
	6.sınıf	23	1,87	1,84		
	7.sınıf	97	2,44	2,03		
	8.sınıf	37	2,86	2,28		
Toplam		208	2,32	2,05		

Öğrencilerin günlük internet kullanım sürelerinin sınıf değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini değerlendirmek için yapılan One Way Anova testi sonuçları Tablo4’de gösterilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde 5,6,7 ve 8. sınıflara devam eden öğrencilerin günlük internet kullanım süreleri yaklaşık olarak birbirinin aynısıdır ($t=2.09;p>.05$). Buna göre sınıf değişkeninin öğrencilerin internet kullanım süreleri üzerinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin Günlük Sosyal Ağ Kullanım Sürelerinin İle Sınıf Düzeyleri Arasındaki İlişki**Tablo 5.** Öğrencilerin Günlük Sosyal Ağ Kullanım Sürelerinin Sınıflara Göre ANOVA Sonuçları

	Sınıf	N	X	S	t	p
Sosyal Ağ Kullanımı	5.sınıf	51	1,45	1,901	1,25	0,30
	6.sınıf	23	1,52	1,928		
	7.sınıf	97	1,69	1,839		
	8.sınıf	37	2,22	2,136		
Toplam		208	1,71	1,923		

Öğrencilerin günlük sosyal ağ kullanım sürelerinin sınıf değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini değerlendirmek için yapılan One Way Anova testi sonuçları Tablo5’te gösterilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde 5,6,7 ve 8. sınıflara devam eden öğrencilerin günlük sosyal kullanım süreleri yaklaşık olarak birbirinin aynısıdır ($t=1.25;p>.05$). Buna göre sınıf değişkeninin öğrencilerin internet kullanım süreleri üzerinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

*Aile Eğitim Durumu***Tablo 6.** Anne Babanın Eğitim Düzeyi

Değişken	Anne Eğitimi		Baba Eğitimi	
	f	%	f	%
İlkokul	79	38,0	40	19,2
Ortaokul	74	35,6	63	30,3
Lise	32	15,4	69	33,2
Ünivesite	6	2,9	21	10,1
Yükseklisans	6	2,9	10	4,8
Hiçbiri	11	5,3	5	2,4
Toplam	208	100,0	208	100,0

Ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin anne ve babalarına ait eğitim düzeyi sonuçları Tablo6'da gösterilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin annelerinin çoğunluğunun ilkokul (%38.0) ve ortaokul (%35) mezunu olduğu, babalarının çoğunluğunun ise ortaokul (%30.3) ve lise (%33.2) mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Yalnızca %14.9'luk bir kısmı ise Üniversite veya Yüksek lisans mezunudur. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin eğitim düzeyinin düşük olduğunu söyleyebiliriz.

*Sosyal Ağ ve İnternet Kullanımı***Tablo 7.** Öğrencilerin İnternet ve Sosyal Ağ Kullanım Düzeyleri

	İnternet Kullanımı		Sosyal Ağ Kullanımı	
	f	%	f	%
Evet	137	65,9	138	66,3
Hayır	71	34,1	70	33,7
Toplam	208	100,0	208	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık %66'sı hem internet kullanmakta hem de sosyal ağ sitelerini kullanmakta. 5-8. sınıflara devam eden Ortaöğretim düzeyi öğrencilerin internet ve sosyal ağ kullanım oranlarını gösteren bu tablodan anlaşıldığı üzere öğrencilerin büyük çoğunluğu internet ve sosyal ağ kullanmaktadır.

Tablo 8. Anne Ve Babanın Sosyal Ağ Kullanım Düzeyleri

	Anne		Baba	
	f	%	f	%
Evet	41	19,7	195	93,8
Hayır	167	80,3	13	6,3
Toplam	208	100,0	208	100,0

Araştırma sonuçlarına göre 208 katılımcıdan 41'inin annesi sosyal ağ kullanırken babalarının 195'i sosyal ağ kullanmakta. Bu da araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının annelerine göre çok daha fazla sosyal ağ kullandıklarını göstermektedir.

Sosyal Ağ Sitelerinin Dağılımı

Tablo 9. Sosyal Ağ Sitelerinin Kullanım Düzeyi

	f	%
Facebook	100	48,1
Twitter	16	7,7
Instagram	12	5,8
Bloglar	1	,5
Myspace	2	1,0
Youtube	21	10,1
Hiçbiri	56	26,9
Toplam	208	100,0

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%48) sosyal ağ sitelerinden Facebook'u kullanırken, blog sitelerini kullananların oranı %1 bile değildir.

İnternet Ve Sosyal Ağ Kullanım Süreleri

Tablo 10. Günlük İnternet Ve Sosyal Ağ Kullanım Süreleri

	Günlük İnternet Kullanımı		Günlük Sosyal Ağ Kullanımı	
	f	%	f	%
1 saatten az	96	46,2	77	37,0
1-3 saat	60	28,8	45	21,6
3-5 saat	15	7,2	13	6,3
5-7 saat	6	2,9	5	2,4
7 saat üzeri	12	5,8	6	2,9
Hiçbir zaman	19	9,1	62	29,8
Toplam	208	100,0	208	100,0

Tablo 10'da Ortaöğretim düzeyi öğrencilerinin günlük internet ve sosyal ağ kullanımları görülmektedir. Bu tabloda en çok dikkat çeken nokta 208 öğrenciden 12 tanesinin (%5.8) günlük 7 saatten fazla internet kullandığıdır. Bu öğrencilerin yaklaşık 6-7 saatinin okulda, 8-9 saatinin de uykuda geçtiği düşünülürse günlük uyku, okul ve kişisel bakım sürelerinin dışında kalan sürenin tamamında internet kullandıkları anlaşılmaktadır. Hiç internet kullanmayan öğrencilerin oranı %9 iken herhangi bir sosyal ağ sitesinin kullanmayan öğrencilerin sayısı ise %29.8'dir.

Tablo 11. Sosyal Ağı Ne Aracı Olarak Gördükleri

	f	%
Anlık Erişim	17	8,2
Paylaşım	57	27,4
İletişim	49	23,6
Eğlence	29	13,9
Arkadaşlık	28	13,5
Araştırma	28	13,5
Toplam	208	100,0

Tablo 11’de öğrencilerin “Sosyal medya denildiğinde aklınıza ilk olarak ne geliyor?” sorusuna verdikleri cevapların frekansları ve yüzdelik oranları verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal ağ sitelerinin birer paylaşım (%27.4) ve iletişim (%23.6) aracı olduğunu düşünürken %13.5’lik bir kısmı da araştırma aracı olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin “Annem sosyal ağda fazla zaman geçirdiği için benimle pek ilgilenmez” sorusuna verdikleri cevaplara ait istatistiksel veriler Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Annenin Çocuğu İle İlgilenme Düzeyi

	Anne		Baba	
	f	%	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	151	72,6	126	60,6
Katılmıyorum	24	11,5	33	15,9
Kararsızım	11	5,3	19	9,1
Katılıyorum	10	4,8	10	4,8
Kesinlikle Katılıyorum	12	5,8	20	9,6
Toplam	208	100,0	208	100,0

Tablo 12’den de anlaşıldığı gibi öğrencilerin büyük çoğunluğu (anne için %72.6, baba için %60.6) anne ve babalarının sosyal ağda geçirdikleri zamanın kendileri ile ilgilenmelerini etkilemediğini ifade etmişlerdir.

4. SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, Kırşehir ilinde 5 farklı ortaöğretim kurumunda eğitim göre 5, 6, 7 ve 8. Sınıf öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojileri kapsamında değerlendirilen internet ve sosyal ağ kullanım alışkanlıklarını incelemek ve çeşitli değişkenler açısından bu alışkanlıklarının farklılık gösterip göstermediğini değerlendirmektir. Ayrıca bu çalışmada anne ve babanın eğitim düzeyinin ve internet & sosyal ağ kullanım sıklığı ile ilişkisi ve çocukları ve çocuklarının sorunları ile ilgilenilme düzeyleri arasındaki ilişki de incelenmiştir.

Araştırma sonuçları öğrencilerin günlük internet ve sosyal ağ kullanım sürelerinde cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Yani cinsiyete göre internet ve sosyal ağ kullanım süreleri değişmektedir. Literatür bu sonucu desteklemektedir. Tektaş (2014) yaptığı bir çalışmada sosyal ağ paylaşım sitelerine kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla zaman ayırdıkları sonucuna

ulaşmıştır. Boyd (2007) yapmış olduğu bir çalışmada, Cinsiyetin sosyal ağ kullanımında bir etken olduğunu belirtmiştir. Ortaöğretim ve Lise düzeyinde olan kızların, erkeklere göre çok daha fazla sosyal ağ kullandıkları sonucuna varmıştır (%61 vs. %49) (Boyd, 2007)(Lenhart ve Arkadaşları, 2007). Sınıf değişkeni de öğrencilerin internet ve sosyal ağ kullanım sürelerinde herhangi bir rol oynamamaktadır.

5, 6, 7 ve 8. sınıflara devam eden Ortaöğretim düzeyi öğrencilerinin %66'sı internet ve sosyal ağ kullanmaktadır. Sosyal ağ sitelerinin kullanım oranları incelendiğinde ise %48'lik bir oranla öğrencilerin büyük çoğunluğunun facebook kullandığı anlaşılmaktadır. Diğer araştırmalardan elde edilen sonuçlar da bu bilgiyi doğrular niteliktedir (Büyüksener, 2009). Yine aynı şekilde Kamiloğlu ve Yurttaş (2014) lise öğrencileri üzerine yaptıkları bir araştırmalarında liseli öğrencilerin hemen hemen tamamının Facebook hesabının olduğunu belirtmişlerdir. Lenhart ve Arkadaşları (2007) ise orta öğretim yaş aralığında gençlerin %55'inin bir sosyal ağda hesabı bulunduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal ağ sitelerinin birer paylaşım (%27.4) ve iletişim (%23.6) aracı olduğunu düşünürken %13.5'lik bir kısmı da araştırma aracı olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciler anne ve babalarının sosyal ağ kullarımlarının çocuklarıyla ilgilenme ve vakit geçirme alışkanlıklarını etkilemediğini belirtmişlerdir.

Bu çalışma gelir durumunun ve anne-babanın eğitim düzeyinin düşük düzeyde olduğu ortaöğretim kurumlarında gerçekleştirilmiştir. Farklı sosyo-ekonomik yapıya sahip ortaöğretim kurumlarından elde edilen veriler analiz edilerek araştırma sonuçları genellenebilir. Ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin İnternet ve sosyal ağ kullanımının akademik başarılarına olan etkisinin araştırılması sosyal ağ sitelerinin eğitim boyutunu ortaya koyabilir. Ayrıca öğrenciler ve aileleri ile yüz yüze görüşmeler yapılarak nitel verilerin toplanması ve bunların analiz edilmesi öğrencilerin internet ve sosyal ağ kullanım profillerinin belirlenmesine daha çok katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Barker V., (2009), "Older Adolescents' Motivations for Social Network Site Use: The Influence of Gender, Group Identity, and Collective Self-Esteem", *Cyberpsychology & Behavior*, Volume 12, Number 2, 2009
- Barnes, A. John. (1954). *Class and Committees in a Norwegian Island Parish*. *Human Relations*, (7), 39-58.
- Boyd, D. M., (2007), "Why Youth Heart Social Network Sites: The Role of Networked Publics in Teenage Social Life", *The Berkman Center of Internet & Society at Harvard University*, No:2007-16.Dec.2007.
- Boyd, D. M., Ellison, N. B., (2008). *Social network sites: Definition, history, and scholarship*. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13, 210-230.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayınları
- Büyüksener, E. (2009). *Türkiye'de Sosyal Ağların Yeri ve sosyal Medyaya Bakış*. Aralık 19, 2011 tarihinde <http://inet-tr.org.tr/inetconf14/bildiri/61.doc> adresinden alındı.

- Dewan P., Kumaraguru P., (2015). "Detecting Malicious Content on Facebook", Indraprastha Institute of Information Technology - Delhi (IIITD), India, arXiv:1501.00802v1
- Dodds P. S., Watts D. J., Sabel C. F., Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A. 100, 12516 (2003).
- Ellison N. B., Steinfield C., Lampe C., "The Benefits of Facebook Friends:" Social Capital and College Students' Use of Online Social Network Sites, Journal of Computer-Mediated Communication 12, p1143-1168, 2007
- Gross E. F., Juvonen J., Gable S. L., (2002), "Internet Use and Well-Being in Adolescence", Journal of Social Issues, Vol. 58, No. 1, 2002, pp. 75--90
- Gülbahar, Y., Kalelio, F., & Madran, O. (2010). Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı Yasemin. In XV. Türkiye'de İnternet Konferansı, 2-4 Aralık. İstanbul.
- Hamid, S., Chang, S., Kurnia, S. 'Identifying the use of online social networking in higher education. In Same places, different spaces', Proceedings ascilite Auckland 2009, URL:<http://www.ascilite.org.au/conferences/auckland09/procs/hamid-poster.pdf>
- J. Pontin. From many tweets, one loud voice on the internet. The New York Times, April 22, 2007.
- Joiner, R., Gavin, J., Duffield, J., et al. (2005). Gender, Internet identification, and Internet anxiety: Correlates of Internet use. Cyber Psychology & Behavior, 8, 371-378.
- Kamiloğlu, F., & Yurttaş, Ö. U. (2014). Sosyal Medyanın Bilgi Edinme ve Kişisel Gelişim Sürecine Katkısı ve Lise Öğrencileri Üzerine Bir Alan Çalışması. İletişim, 21, 129-150.
- Kaplan, A., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. Business Horizons, 53(1), 59-68.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler ve teknikler. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kemp D., Kleinberg J., Tardos E., (2015), "Maximizing the Spread of Influence through a Social Network", Theory Of Computing, Volume 11 (4), 2015, pp. 105-147
- Kleinberg J. M., Nature 406, 845 (2000).
- Kossinets G., Watts D. J., "Empirical Analysis of an Evolving Social Network", Science 311, 88 (2006)
- Laireiter, A., and Baumann, U. (1992). "Network Structures and Support Functions: Theoretical and Empirical Analyses." H. Veiel and U. Baumann (Eds.).The Meaning and Measurement of Social Support,(s. 107-126) New York: Hemisphere.
- Lenhart A., Madden M., Macgill A. R., Smith A., (2007), "Teens and Social Media", Pew Internet & American Life Project,
- Mayfield, Antony, What is Social Media, iCrossing, e-book, s. 6.
http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCrossing_ebook.pdf, ErişimTarihi: 02.02.2010.
- Murray, K. E., & Weller, R. (2007). Social networking goes abroad. International Educator, 16 (3), 56-59.
- Özbay, Ö. (2015). Sosyal Ağların Yükseköğretimde Eğitsel Amaçlı Kullanımı. Route Educational and Social Science Journal, 2(April), 495-509.
- Solmaz, B., Tekin, G., Harzem, Z., & Demir, M. (2013). İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı üzerine bir uygulama.

Selçuk İletişim, 7(4), 23–32.

Tektaş, N. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma. Tarih Okulu Dergisi, 17, 851–870.

TÜİK. (2014). Hane halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. 54.

Valente T. W., Network Models of the Diffusion of Innovations (Hampton Press, Cresskill, NJ, 1995).

Vikipedi. (2015, Mart 5). Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Facebook> adresinden alınmıştır

Vural, Z. B. A., & Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya : Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. Journal of Yasar University, 20(5), 3348–3383.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The development of the new communication area and the increasing interest in communication technologies improve the power of social media. As a result, the concept of socialization has a new dimension. Today, millions of people communicate on social networks and they interact with each other in various ways. Social networks have many definitions. According to Barnes (1954), it is a place where people interact with each other. According to Mayfield (2010), it is a type of online media and the greatest idea for presenting various opportunities for people. According to Murray and Waller (2007), it is a virtual community for people to communicate and interact with each other. Although secondary school students use same Social Networking at the same way, the purpose of usage varies (Lenhart et all., (2007); Gross, Juvonen and Gable, (2002); Joiner, Gavin and Duffield, (2005)). According to their research performed in Ege University in Turkey, Vural and Bat (2010) state that student spend most of their time on Social Networking Sites when they are on the Internet.

In this paper, we examined frequency of Internet and Social Networking usage of secondary school students. Results were related with some variables such as gender, age and purpose of usage. We also examined the relation between education level of the parents and usage time of Internet & Social Networking on the students and time that the parents spare looking after their children.

Method

Descriptive survey method was used. Our sample consists of two hundred and eight students from several secondary schools in Turkey.

Self - description form used for gathering data about the students. Question form used for evaluating subjective norms. Social network form used to learn Social Networking purpose and behaviour. All the data collected in the first semester of 2014 - 2015 school year. SPSS 20 (Statistical Package for the Social Sciences) used for statistical analysis. While processing of the data; Frequency (f), Percent (%), Average (X) and Standart

Deviation (Ss) were used as descriptive statistics, t test and One Way test were used as exploratory statistic technique.

Our aim was to find answers for three questions below:

- What are Internet and Social Networking usage patterns of the students and their parents?
- Is there any significant relationship between the habits that is found, gender and class level?
- Does the parents' Internet and Social Networking usage habits effect how they look after their children?

We can extract results listed below according to the data that is collected from our research.

- Time of Internet usage showed significant difference according to gender. So, gender affects Time of Internet usage. Another research was performed 2014 has similar result that girls spend more time than boys. Boyd (2007) also stated that "Gender is an effective factor in usage of Social networking" in his study. Lenhart A. and Oth. (2007) also stated that "Girls spend more time on Social Networking than boys".
- Grade levels had no effect to Internet and Social Network usage time.
- Time spent on Social Network didn't affect the parents for looking after their children.

Results and Discussion

Table 1 shows some descriptive analysis results related to the students who participated in our research. 52.4% of the participants are girls and 47.6% were boys that are almost the same. Almost half of the group is seventh grade (46,6%). 10,1% of the families have income level between 0 and 500, 27,8% of the families has income level between five hundred Turkish lira (500") and one thousand Turkish lira (1000"), the other families has almost same percent which is around 20%.

Students who participated in this study described Social networking as a sharing tool (%27.4) and a communication toll (%23.4) and a research tool (%13.5). Also the students stated that usage of social networking of their parents didn't affect their habits for looking after their children and time that they spend for their children.

The participants of the study were from Secondary Schools which and generally their parents had a low level of education and low-income. There can be different studies on Schools that has different social-economic status. This paper shows that the students spend most of their time on Social Network. So, another research can be performed about using Social Network for education. Face to face communications with students and their parents can help us to collect qualitative data for determining students Social Network Profile.